

en saadan Udgift; saa har jeg tilladt mig at stille det Forslag, at 50 blev forandret til 40. Der er dog ogsaa et andet Hensyn at tage ved denne Sag, som jeg ikke troer man ganske bør oversee. Denne Lov medfører jo som bekendt en ikke ringe Udgift for vedkommende Beboere, og det mener jeg man maa finde sig i; thi, vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne; men jeg troer ogsaa, (at man saavidt muligt maa søge at undgaae at bebyrde Communerne med unyttige eller endog skadelige Udgifter, og det troer jeg man gjør, naar man bestemmer, at hver Skole, der ikke indeholder 50 Cubikfod Rum, skal ombygges. Harde der staaet i Udkastet, at det bør skee, saa er det muligt, jeg intet Forslag havde stillet; men, da det hedder i Udvalgets Forslag, at enhver saadan Skole skal ombygges, naar den ikke indeholder 50 Cubikfod, saa finder jeg en saadan Bestemmelse meget betænkelig, og jeg er ogsaa vis paa, at en unødvendig Ombygning af Skolen vil vække megen Misforholdelse blandt Folket. Vi maae heller ikke oversee, at de allerfleste Landsbysskoler tildeels ere nyopbyggede, og naar de passe til det Børneantal, der skal besøge dem, troer jeg ikke, at man samtids med, at man paalægger dem saa betydelige Udgifter, som ere paatænkte i nærværende Lov, da ogsaa kan paalægge dem at ombygge deres Skoler, fordi der staaer et vist Tal i Loven. Det er disse Betragtninger, der have ledet mig til at stille disse Forslag; det er ikke saameget Hensynet til Bekostningerne, der har ledet mig, men det er mere Hensynet til, at Skolerne paa Landet ville blive mindre passende, og navnlig med Hensyn til den fornødne Varme om Vinteren, end de hidtil have været; thi det er allerede meget vanskeligt paa Landet, saaledes som de fleste

Landsbysskoler og navnlig de større Skoler nu ere, at opvarme dem med een Kaffelovn. Dette er et ikke uvigtigt Hensyn, og desuden er det ikke ubetydelige Udgifter, man her fordrer, og hvisaarsog man efter min Formening endnu mere bør vogte sig for at paaføre dem Byrder til Anytte. Med disse Betragtninger skal jeg saaledes tillade mig at anbefale disse Forslag til det høitærede Thing.

Monrad: Det forekommer rigtignok ikke mig, at de foreslaaede Rumforhold ere for store, og ved Drettelsen af nye Skoler vil det i Reglen ogsaa blive paaseet, at de indeholde et ligesaa stort Rum for hvert Barn som det, der her er foreslaaet som Lovbestemmelse. Hvis den ærede Rigsdagsgmand, der har foreslaaet et indskrænket Rum, blot en eneste Dag vilde opholde sig i en Skole, hvor der kun var 40 Cubikfod Rum for hvert Barn, saa vilde han ikke alene ansee en Forandring deri for hensigtsmæssig og ønskelig, men for aldeles nødvendig; naar man kommer ind i en saadan Skole, selv om Børnene kun en kort Tid have været forsamlede der, saa kan man af den Besværlighed, Aandedrættet forarsager En, uden at man behøver en Allen, sige, hvormegen Lust der er til hvert Individ, som er tilstede.

Jeg skal nu vende mig til de mere almindelige Betragtninger. Hvad angaaer § 1, da kan jeg ikke nægte, at det ogsaa forekommer mig, at Lovudkastet er at foretrække for Udvalgets Forslag. Det beroer jo vistnok altid paa et mere eller mindre vilkaarligt Skjøn, hvilket Tal der skal fastsættes, naar Spørgsmaalet er om, hvormange Skolebørn der skulde undervises af een Lærer.